KAPITOLU 05

Implimentazzjoni tal-Bidliet Proposti fis-Sistema tal-Pensjonijiet

05

SOMMARJU

01. Jippreżenta limiti ta' żmien għall-implimentazzjoni tal-bidliet proposti.

02. Jippreżenta valutazzjoni tal-bidliet proposti fuq benefiċċjarji u l-ispiża għas-sistema proposta tal-pensjonijiet.

03. Jippreżenta astratt tal-bidliet proposti.

04. Jippreżenta rikonċiljazzjoni bejn il-bidliet proposti u r-rakkomandazzjonijiet prinċipali tal-Bank Dinji.

05.1 Implimentazzjoni tal-bidliet proposti għas-sistema tal-pensjonijiet

Is-sistema ġdida proposta tal-pensjonijet hija mmirata biex, permezz ta':

01. L-Ewwel Pilastru, tipprovdi livell ta' għixien deċenti konformement mal-kontribuzzjonijiet imħallsa.

02. It-Tieni Pilastru, li ttejjeb il-livell ta' għixien ta' persuna matul l-età ta' l-irtirir.

03. It-*Tielet Pilastru*, li tagħti l-opportunità lil persuna li tinvesti aktar biex tkun tista' tilħaq l-aspettattivi ta' ċertu tip ta' ħajja magħżula.

PENSJONI TA' L-EWWEL PILASTRU

- Mandatorja
- Il-pensjoni ta' wara l-irtirar indijata skond il-prezz bl-imnut
- Il-garanzija tal-pensjoni minima indijata ma' mekkaniżmu ġust kontra l-inflazzjoni
- Perjodu ta' 40 sena bbażat fuq iż-żmien ta' akkumulazzjoni ta' kontribuzzjonijiet (implementat fuq bażi gradwali)
- Żewġ terzi tal-paga bażika sal-livell tal-MPI
- MPI preżenti iżda indiċjat ma' l-RPI (Lm6,750)
- Jiġu kkunsidrati krediti għal tagħlim tul il-ħajja
- Jiġu kkunsidrati krediti għar-responsabbilitajiet tal-ġenituri rigward it-twelid tat-trabi u t-trobbija tat-tfal
- Bażi ta' kontribuzzjonijiet fuq il-paga bażika
- Kontribuzzjoni sa ċertu livell u tiġdid paragunata ma' l-MPI
- Bbażata fuq l-età ta' l-irtirar
- Possibbilità li twaqqaf l-irtirar gradwali

Kont tal-Pensjonijiet trasparenti
- Bbażat fuq konformità PAYG
- L-ebda tibdil għall-kontribuzzjoni

Tipprovdi livell ta' għixien deċenti

SKEMA TAL-PENSJONIJIET TAT-TIENI PILASTRU

- Mandatorja sa l-2010; iżda ntrodotta fl-2006 fuq bażi volontarja
- Qafas komuni iżda flessibbli
- L-ebda ħruġ
- Trasferibbli l-kontribuzzjonijiet eżenti mit-taxxa
- Perentwali stabbilita għat-taxxa fuq id-dħul meta l-fond jimmatura
- Parti minnha titħallas f'somma waħda meta timmatura u l-parti prinċipali titqiegħed f'vitalizzju biex tipprovdi pensjoni annwali

SKEMA TAL-PENSJONIJIET TAT-TIELET PILASTRU

- Volontarja
- Kontribuzzjoni eżenti mit-taxxa soġġetta għal valur limitat
- Taxxa fuq id-dħul bir-rata tal-PAYE meta timmatura

Regolata mill-MFSA bla ħsara għall-Att li jirregola Fondi

Salvagwardji regolatorji

Ittejjeb il-livell ta'

Tikkompensa l-Iskema tal-Pensjonijiet tat-Tieni Pilastru

Fond tas-Saħħa
Kontribuzzjoni mill-Ewwel Pilastru għandha tiġi stabbilita

KONTRIBUTUR

Età statutorja ta' l-irtirar għandha tkun ta' 65 sena bl-implimetazzjoni mqassma skond segmenti ta' etajiet. Kapaċità li wieħed jaqlà dħul mhux limitat waqt li jgawdi mill-pensjonijiet ta' l-Ewwel Pilastru u tat-Tieni Pilastru suġġett għall-ħlas tal-kontribuzzjonijiet.

Il-PWG jipproponi ir-rakkomandazzjonijiet li ġejjin għall-implimentazzjoni tal-bidliet fis-sistema tal-pensjonijiet.

Pensjonanti Preżenti

01. Pensjonanti preżenti u individwi li rtiraw qabel l-implimentazzjoni tal-bidliet proposti ma jkunux affettwati bir-rakkommandazzjonijiet proposti.

Età ta' l-Irtirar

02. L-età ta' l-irtirar għandha tiżdied għal 65 sena kemm għall-irġiel kif ukoll għan-nisa. Sabiex jitnaqqas l-impatt ta' din il-bidla qed jiġi propost li din il-miżura tiġi ntrodotta gradwalment kif ġej:
   (a) Rigward in-nisa, l-età tal-pensjoni tkun 61 sena b'effett mill-1 ta' Jannar, 2007.
   (b) Iż-żieda ta' l-età tal-pensjoni għal kulħadd għall-għatba ta' 65 sena tibda mill-1 ta' Jannar, 2007, persuni li jkollhom l-etajiet li ġejjin jirtiraw kif ġej:

Età fl-1 ta' Jannar 2007	L-età ta' l-irtirar
55 sena u iktar	L-ebda bidla
52 sena sa 54 sena	62 sena
49 sena sa 51 sena	63 sena
48 sena u inqas	65 sena

Il-Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru

03. Il-garanzija ta' pensjoni minima għandha tkun aġġustata kull sena biex tiżgura l-valur tagħha kontra l-inflazzjoni. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007.

04. Biex jitnaqqas l-impatt ta' din il-bidla, qed jiġi wkoll propost li din il-miżura tiġi ntrodotta b'mod gradwali kif ġej:

Età fl-1 ta' Jannar 2007	Perjodu ta' Akkumulazzjoni
46 sena u iktar	L-ebda bidla mill-perjodu ta' akkumulazzjoni preżenti
40 sena sa 45 sena	35 sena
39 sena u inqas	40 sena

05. Il-linja bażi għall-kalkolu tal-pensjoni taż-żewġ terzi ta' l-Ewwel Pilastru għandha tinbidel mill-aħjar tliet snin konsekuttivi mill-aħħar għaxar snin għall-impjegati u mill-medja tad-dħul nett ta' l-aħħar għaxar snin għal persuni li jaħdmu għal rashom għall-medja ta' akkumulazzjoni ta' kontribuzzjonijiet ta' 40 sena kemm għall-impjegati kif ukoll għal persuni li jaħdmu għal rashom. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007. Biex jitnaqqas l-impatt ta' din il-bidla hu propost li din il-bidla tiġi introdotta b'mod gradwali kif ġej:

Età fl-1 ta' Jannar, 2007	Linja bażi għall-kalkolu ta' l-Ewwel Pilastru
55 sena u iktar	L-ebda bidla mill-perjodu ta' akkumulazzjoni preżenti
50 sena sa 54 sena	Medja ta' l-aħjar 5 snin
45 sena sa 49 sena	Medja ta' l-aħjar 10 snin
44 sena u inqas	40 sena

06. Għandu jinħoloq reġim b'saħħtu ta' konformità biex jissalvagwardja persuni onesti u ħabrieka kif ukoll biex ixejjen l-abbuż, il-frodi u l-użu ħażin; għandha tittieħed azzjoni b'effett immedjat.

07. Id-dħul tal-pensjoni ta' wara l-irtirar taż-żewġ terzi ta' l-Ewwel Pilastru tiżdied kull sena għall-pensjonanti kollha fuq bażi uniformi annwali. Il-bażi uniformi annwali li għandha tiġi applikata għandha tkun l-Indiċi tal-Prezzijiet bl-Imnut. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007.

08. Persuna tista' tiddeċiedi li tkompli taħdem wara l-età statutorja ta' l-irtirar ġdida waqt li tgawdi mill-Pensjoni taż-żewġ terzi ta' l-Ewwel Pilastru (u tat-Tieni Pilastru) b'ebda limitu fuq id-dħul waqt li tħallas l-kontribuzzjoni ta' l-Ewwel Pilastru. Din il-miżura tibda sseħħ flimkien mar-rakkomandazzjonijiet proposti dwar l-età ta' l-irtirar.

09. L-iskema preżenti tal-pensjonijiet ta' l-invalidità għandha tiġi riveduta bil-ħsieb li l-kriterji ta' eliġbilità jsiru aktar stretti kif ukoll biex jiġi adottat il-prinċipju ta' 'rijabilitazzjoni jew xogħol alternattiv qabel il-pensjoni'. Għandha tittieħed azzjoni b'effett immedjat.

10. Il-limitu tad-Dħul Pensjonabbli Massimu ta' l-Ewwel Pilastru għandu jkun id-dħul pensjonabbli massimu preżenti aġġustat kull sena biex iqis l-inflazzjoni. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007.

11. Il-kontribuzzjonijiet tal-Klassi I u tal-Klassi II m'għandhomx jinbidlu.

12. Parti mill-kontribuzzjoni tas-Sigurtà Soċjali għandha tiffinanzja s-servizzi tas-saħħa. Dan għandu jiġi deċiż kemm jista' jkun malajr fl-2005.

13. Għandu jiġi stabbilit kont *ring fenced* għal benefiċċji kontributorji u pensjonijiet, bir-regolamentazzjoni trasparenti xierqa. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007.

14. Benefiċċji mhux kontributorji għandhom ikunu ffinanzjati permezz tal-Fond Konsolidat. Din ir-rakkomandazzjoni għandha tiġi implimentata mill-1 ta' Jannar, 2007.

15. Għandu jiġi introdott strument li jqis r-responsabbilitajiet tal-ġenituri rigward perjodi tat-twelid u tat-trobbija tat-tfal billi jipprovdi l-ikkreditar gradwali tal-kontribuzzjonijiet ta' individwu kif ukoll il-ħlas ta' kontribuzzjonijiet volontarji taħt kondizzjonijiet stabbiliti. Din il-miżura għandha tiġi deċiża fl-2006 u ntrodotta fl-1 ta' Jannar, 2007.

16. Għandu jiġi introdott strument li jneħħi dawk l-elementi fis-sistema ta' pensjonijiet li jinkoraġixxu perjodi ta' inattività fi ħdan l-ekonomija informali meta l-persuni għandhom jiġu mħajra jipparteċipaw fis-suq tax-xogħol. Din il-miżura ta' politika għandha tiġi deċiża fl-2006 u ntrodotta fl-1 ta' Jannar, 2007.

17. Għandu jiġi introdott strument li jqis 'krediti' waqt li persuna tkun għaddejja minn perjodi ta' mingħajr ħlas minħabba taħriġ, taħriġ mill-ġdid fi snajja u żvilupp kontinwu. Din il-miżura ta' politika għandha tiġi deċiża fl-2006 u ntrodotta fl-1 ta' Jannar, 2007.

Skema tal-Pensjonijiet tat-Tieni Pilastru

18. L-Iskema tal-Pensjonijiet tat-Tieni Pilastru għandha tkun mandatorja. Madankollu għandha tiġi ntrodotta b'mod transitorju bit-Tieni Pilastru introdott l-ewwel darba fuq bażi volontarja mill-1 ta' Jannar, 2006.

19. L-MFSA u l-Gvern għandhom jaħdmu ma' azjendi finanzjarji tas-settur privat biex iħajruhom biex jintroduċu skema li tippermetti detenturi ta' poloz ta' assigurazzjoni fuq il-ħajja u poloz simili jikkonvertu dawk il-poloz f'pensjoni tat-Tieni Pilastru. L-azzjoni għandha tibda fl-2006 u ladarba jintlaħaq ftehim għandu jkun hemm kondizzjoni li tippermetti d-detenturi ta' dawn il-poloz li jagħmlu din l-għażla biex jiddataw is-sottoskrizzjoni tagħhom għall-1 ta' Jannar, 2006.

20. Id-determinazzjoni tal-parametri ta' l-iskema tal-pensjonijiet proposta mandatorja tat-Tieni Pilastru għandha tittieħed fuq il-bażi ta' studji attwarji intensivi li l-Gvern għandu jikkummissjona permezz ta' l-MFSA. Il-Gvern għandu jikkummissjona dan l-istudju permezz ta' l-MFSA waqt li jkun għadddej il-proċess ta' konsultazzjoni.

21. L-indikazzjonijiet permezz tal-mudell imwettaq huma li l-iskema tal-pensjonijiet mandatorja tat-Tieni Pilastru għandha tkun operattiva sa l-2010. Il-Gvern għandu jieħu kull azzjoni meħtieġa biex jistabbilixxi mekkaniżmi xierqa biex din l-Iskema ta' pensjonijiet mandatorja tat-Tieni Pilastru tkun tista' tiġi ntrodotta sa l-2010. Madankollu il-Gvern għandu fl-2009 iwettaq valutazzjoni biex jiddetermina jekk il-kondizzjonijiet prevalenti f'dak iż-żmien huma tali li jeħtieġu l-introduzzjoni mandatorja ta' dan il-pilastru sa l-2010.

Skema tal-Pensjonijiet tat-Tielet Pilastru

22. Is-sistema ġdida tal-pensjonijiet għandha tipprovdi wkoll għal Tielet Pilastru li jkun għażla volontarja biex jikkumplimenta d-dħul mill-pensjonijiet. L-Iskema tal-pensjonijiet tat-Tielet Pilastru għandha tiġi ntrodotta mill-1 ta' Jannar, 2006.

Regolamentazzjoni ta' l-Iskemi tal-Pensjonijiet tat-Tieni u tat-Tielet Pilastru

23. Ir-regolamentazzjoni ta' l-iskemi tal-pensjonijiet tat-Tieni u tat-*Tielet Pilastru* għandha tingħata f'idejn l-MFSA li taġixxi taħt l-Att ta' l-2002 li jirregola Fondi Spejali. Din l-awtorità għandha tingħata lill-MFSA b'effett immedjat sabiex ix-xogħol meħtieġ għall-introduzzjoni ta' skema tal-pensjonijiet volontarja tat-Tieni Pilastru u ta' skema tal-pensjonijiet tat-Tielet Pilastru tkun kompletata fl-2005.

Reviżjoni Perjodika tas-Sistema tal-Pensjonijiet

24. L-istruttura ġdida tal-pensjonijiet ladarba introdotta ma tistax titqies bħala immutabbli u fejn ma tista' ssir ebda reviżjoni jew bidla. L-istruttura tal-pensjonijiet għandha tkun riveduta kontinwament sabiex il-parameterizzazzjoni, il-kalibrazzjoni u l-bidliet isiru b'mod inkrementali u skond l-evoluzzjoni.

    Għalhekk, huma essenzjali il-kontroll perjodiċi fuq is-saħħa tas-sistema ġdida tal-pensjonijiet biex jitqiesu ħtiġiet emerġenti u bidliet fil-qafas soċjali u ekonomiku tan-nazzjon tagħna. Dawn ir-reviżjonijiet u verifiki dwar kontrolli għandhom jitwettqu kull ħames snin.

    L-ewwel reviżjoni perjodika strutturata tas-sistema tal-pensjonijiet għandha titwettaq fl-2009.

05.2L-Impatt tal-Bidliet Proposti fuq is-Sistema tal-Pensjonijiet

L-impatt tal-bidliet proposti jiġi valutat fuq żewġ saffi. L-ewwel saff jagħmel stima ta' l-impatt tal-bidliet proposti fuq il-benefiċċji ta' pensjoni li għandhom jiġu riċevuti minn kontributuri. It-tieni jagħmel stima ta' l-impatt tal-bidliet proposti fuq l-ispiża tas-sistema tal-pensjonijiet.

05.2.1 Impatt fuq il-Benefiċjarji

Id-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali ġie mitlub mill-PWG biex jagħmel stima ta' l-impatt tal-bidliet proposti fuq persuni li fil-preżenti jaħdmu fil-karigi murija hawn taħt. Il-mudelli jissimulaw numru ta' xenarji ta' persuni ta' etajiet differenti:

- Ħaddiem manwali
- Ħaddiem klerikali
- Assistent Prinċipal
- Prinċipal Anzjan
- Direttur.

Il-mudelli tax-xenarji jidhru fit-Tabella 11. Is-supposizzjoni bażika meħuda hija li r-rata annwali ta' l-inflazzjoni tkun 2.5%. Kif jidher mit-Tabella 11 l-impatt prinċipali tal-pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru jkun fuq dak is-segment ta' ħaddiema li jkollu 45 sena jew inqas fid-data ta' l-introduzzjoni tal-bidliet proposti tal-pensjoni.

Tabella 11: Impatt fuq il-Benefijarji - Mudelli ta' Xenarji

GRUPP TA' L-ETAJIET	ĦADDIEM TAL-GRAD 20	ĦADDIEM KLERIKALI
Persuna li għandha 55 sena li tikseb Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru taħt is-Sistema preżenti tal-Pensjoni	- Jirtira meta jkollu 61 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm57.07** - Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun ta' **Lm80.65**	- Jirtira meta jkollu 61 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm75.98** - Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun ta' **Lm107.37**
Persuna li għandha 52 sena li tikseb Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru taħt is-Sistema preżenti tal-Pensjonin	- Jirtira meta jkollu 62 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta'—**Lm63.00** - Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun **Lm80.65**	- Jirtira meta jkollu 62 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm83.87** - Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun **Lm107.37**
Persuna li għandha 45 sena li tikseb Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru taħt il-bidliet proposti	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm80.65** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm107.36** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru
Persuna li għandha 44 sena li tikseb Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru taħt skond il-bidliet proposti	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm76.93** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm94.38** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru
Persuna li għandha 18 sena li tibda taħdem wara li jiddaħħlu r-riformi proposti, tikseb Pensjoni tal-Ewwel Pilastru	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm98.18** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru	- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm172.93** - Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

ASSISTENT PRINĊIPAL

- Jirtira meta jkollu 61 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm97.15**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun ta' **Lm137.28**

- Jirtira meta jkollu 62 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm107.24**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun **Lm137.28**

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm137.27**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm101.37**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm185.43**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

UFFIJAL PRINĊIPALI ANZJAN

- Jirtira meta jkollu 61 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm102.89**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun ta' **Lm145.38**

- Jirtira meta jkollu 62 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm110.84**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun **Lm141.89**

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm133.65**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm101.37**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm186.43**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

DIRETTUR

- Jirtira meta jkollu 61 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm102.89**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun ta'ħ**Lm145.38**

- Jirtira meta jkollu 62 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm110.84**
- Meta jkollu 75 sena, il-pensjoni fil-ġimgħa tkun **Lm141.89**

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm133.65**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm101.37**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

- Jirtira meta jkollu 65 sena b'pensjoni fil-ġimgħa ta' **Lm186.43**
- Jekk l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru hi mandatorja ntrodotta għal persuni li għandhom 45 sena u anqas il-benefiċċju tal-pensjoni ta' hawn fuq jiġi supplementat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru

Dan jiġri minħabba f'żewġ raġunijiet. L-ewwel, ir-rakkomandazzjonijiet proposti jimmiraw għal bidla fil-bażi tad-determinazzjoni tal-pensjoni minn 30 sena għal 40 sena, kif ukoll għal bidla fil-bażi ta' żmien ta' akkumulazzjoni mill-aħjar tliet snin konsekuttivi ta' l-aħħar 10 snin għal 40 sena.

It-tieni, ir-rakkomandazzjonijiet proposti għas-sistema tal-pensjonijiet huma premessi fuq il-prinċipju kardinali li l-pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru tkun komplementata bl-iskema tal-pensjoni tat-Tieni Pilastru. Għalhekk l-iżbilanċ li jakkumula għal pensjoni mnaqqsa ta' l-Ewwel Pilastru għal dan is-segment ta' persuni jkun kompensat bil-pensjoni tat-Tieni Pilastru.

F'dan ir-rigward l-impatt tar-rakkomandazzjoni fuq benefiċjarji jirrifletti l-kunċett li kien il-qofol tar-rakkomandazzjonijiet: fejn il-pensjoni tat-Tieni Pilastru ssir il-komponent prinipali fis-sistema tal-pensjonijiet għal dawk il-persuni li ser ikunu l-pensjonanti futuri ta' għada.

Ir-riżultati tal-mudelli ġġenerati jkunu ta' tħassib jekk il-bidliet proposti jkollhom impatt fuq is-segmenti tal-popolazzjoni li jkollhom 45 sena u aktar – is-segmenti li ma jgawdux mill-introduzzjoni ta' l-SPPS la darba l-pensjoni tat-Tieni Pilastru teħtieġ żmien suffiċjenti biex takkumula kapital u biex tiġġenera rikavat posittiv fuq dak il-kapital. Madankollu, dan it-tħassib ma jimmaterjalizzax ruħu kif jidher mit-Tabella 11.

Wieħed għandu jinnota li il-pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru hi mistennija li titjieb għal dawk il-persuni li jibdew jaħdmu wara l-introduzzjoni tar-riformi proposti. Kif wieħed jista' jara, persuna li tibda taħdem fl-età ta' 25 sena fl-2014, ser tikseb pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru ogħla. Dan riżultat tar-rakkomandazzjonijiet li għandhom x'jaqsmu mal-limitu tad-dħul pensjonabbli massimu li jkun suġġett għal aġġustamenti indiċjati ma' l-inflazzjoni.

Madankollu il-pagi wkoll ser ukoll jiżdiedu u kategoriji diversi ta' ħaddiema sejrin jaraw li l-pagi tagħhom huma ogħla mil-livell tal-MPI. Konsegwenza ta' dan hija illi tul iż-żmien il-massimu tad-dħul tal-pensjoni taż-żewġ terzi jintlaħaq minn numru konsiderevoli ta' kategoriji ta' ħaddiema.

Ir-rakkomandazzjoni rigward il-Garanzija tal-Pensjoni Minima – jiġifieri li ż-żidiet għal Pensjoni Minima jiġu mgħaqqda direttament ma' l-inflazzjoni – ikollha r-riżultat illi r-rata ta' aġġustament għal-linja bażi preżenti tiżdied b'rata imnaqqsa milli kieku kellha tiġi bbażata fuq rata stabbilita skond iż-żieda annwali COLA ta' Lm1.50. Taħt il-mekkaniżmu propost sa l-2003, il-garanzija tal-pensjoni massima tiżdied għal Lm73.8 paragunata ma' Lm79.4 taħt il-mekkaniżmu ta' aġġustament COLA.

Tabella 12: Valutazzjoni tal-Garanzija tal-Pensjoni Minima

		Rata fil-Ġimgħa	Miżjuda skond il-COLA 1.75	Miżjuda skond l-inflazzjoni 2.5	Differenza
Sena Bażika	**2004**	**46.15**	**46.15**	**46.15**	
	2005		47.90	47.3	0.60
	2006		49.65	48.5	1.16
	2007		51.40	49.7	1.70
	2008		53.15	50.9	2.21
	2009		54.90	52.2	2.69
	2010		56.65	53.5	3.13
	2011		58.40	54.9	3.54
	2012		60.15	56.2	3.92
	2013		61.90	57.6	4.26
	2014		63.65	59.1	4.57
	2015		65.40	60.6	4.85
	2016		67.15	62.1	5.08
	2017		68.90	63.6	5.28
	2018		70.65	65.2	5.44
	2019		72.40	66.8	5.56
	2020		74.15	68.5	5.64
	2021		75.90	70.2	5.68
	2022		77.65	72.0	5.67
	2023		79.40	73.8	5.62

05.2.2 Impatt fuq l-Ispiża tas-Sistema ta' Pensjonijiet

Il-Bank Dinji ġie mitlub mill-PWG biex jagħmel mudell tar-rakkomandazzjonijiet proposti fil-kuntest ta' sitwazzjonijiet varjabbli relatati ma' makro ekonomija. Is-supposizzjonijiet mogħtija lill-Bank Dinji huma preżentati fl-**Appendiċi IV**.

Wieħed għandu jiddikjara li s-supposizzjonijiet makro ekonomiċi mogħtijia lill-Bank Dinji huma differenti minn dawk adottati mill-Bank Dinji meta ppreżenta r-riżultati tiegħu fir-Rapport ta' Marzu ta' l-2004. Għalhekk mhux possibbli li jsir paragun fuq l-istess linja bażi mal-proġettazzjonijiet tar-rapport tal-Bank Dinji ta' Marzu ta' l-2004.

Is-simulazzjonijiet tal-bidliet proposti għas-sistema tal-pensjonijiet juru li:

Grafika II: Simulazzjoni PROST tal-Bank Dinji ta' Ottubru 2004 : Sostenibilità

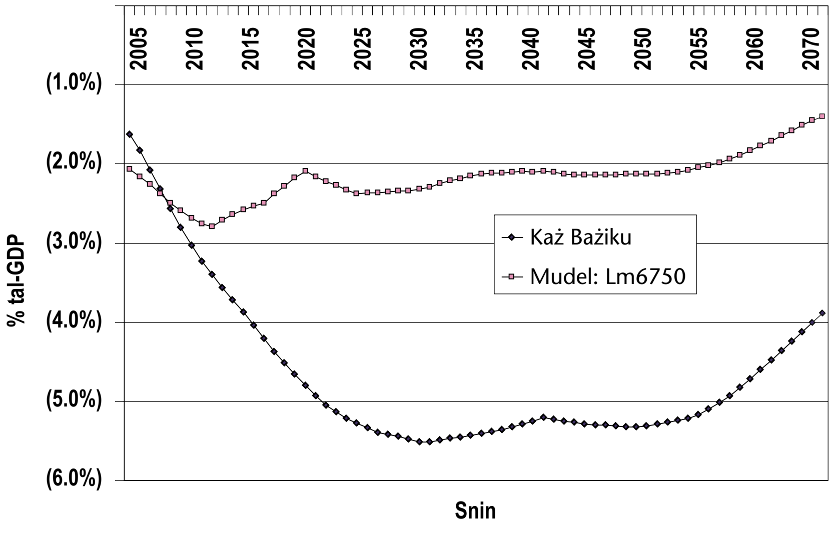

Ix-xenarju ta' l-ebda bidla (Każ Bażiku) jkollu r-riżultat li l-iżbilanċ jiżdied ħafna f'perjodu ta' żmien relattivament qasir : 25 sena. Dan ir-riżultat huwa konsistenti b'mod ġenerali mas-simulazzjoni tal-Bank Dinji ta' Marzu ta' l-2004 (Grafika 09: paġna 46).

L-introduzzjoni tal-bidliet proposti ġġib ir-riżultat li l-iżbilanċ jiżdied b'rata relattivament qawwija matul l-ewwel għaxar snin. Din iż-żieda toħroġ mill-fatt li kontribuzzjonijiet ta' l-Ewwel Pilastru jmorru għall-Fond tas-Saħħa. Wieħed għandhu jgħid, madankollu, li din iż-żieda fl-iżbilanċ matul dan il-perjodu taż-żmien mhix agħar milli kieku ma saru l-ebda bidliet lis-sistema tal-pensjonijiet.

Iżda waqt li l-iżbilanċ ser ikompli jikber fix-xenarju ta' każ bażiku, taħt ix-xenarju tar-riforma proposta l-iżbilanċ ikompli jitjieb u jonqos minn 3% tal-GDP għal 2% tal-GDP sa l-2025.

Dan it-titjib jirriżulta meta l-bidliet proposti (jiġifieri l-parametri proposti tal-Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru u l-introduzzjoni ta' l-iskema tal-pensjonijiet tat-Tieni Pilastru) jibdew ikollhom effett fuq is-segmenti ta' persuni li jirċievu pensjoni li għalihom huma mmirati:ġenerazzjoni futuri.

L-iżbilanċ fil-proporzjoni għal GDP hu mistenni li jistabilizza ruħu matul il-perjodu tas-simulazzjoni.

Grafika 12: Simulazzjoni PROST tal-Bank Dinji ta' Ottubru 2004, Ottubru 2004 : Adegwatezza

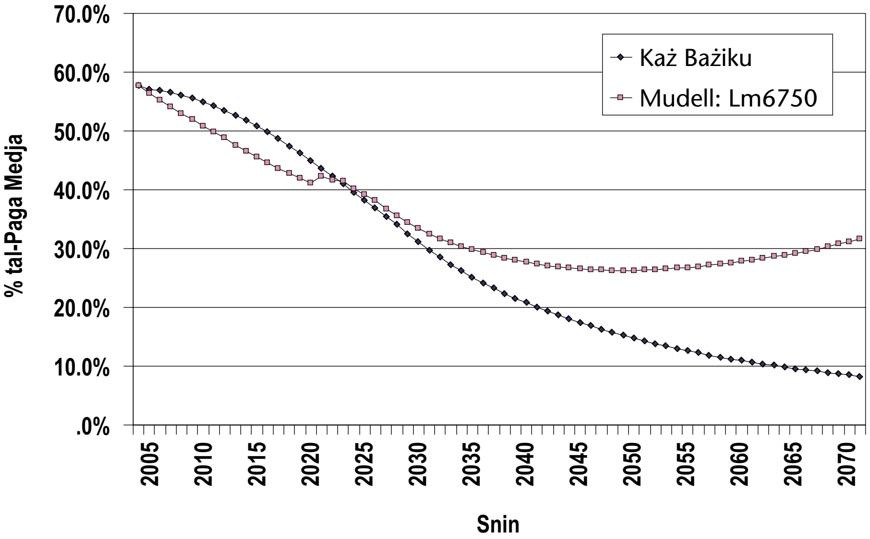

Xenarju ta' l-ebda bidla (Każ Bażiku) kif turi il-grafika ta' hawn fuq ikollu r-riżultat li l-benefiċċji medji bħala % tal-paga medja jaqgħu b'mod drammatiku matul il-perjodu tas-simulazzjoni tal-mudell. Dan hu konsistenti mas-simulazzjoni tal-Bank Dinji ta' Marzu 2004 (Grafika 08: paġna 43).

L-introduzzjoni tal-bidliet proposti ikollhom ir-riżultat li l-benefiċċji bħala % tal-paga medja jonqsu sakemm jistabiliżżaw ruħhom għal 30% tal-paga medja sa l-2023 qabel ma dan jibda jitjieb u gradatament jiżdied għal 40% tal-paga medja.

Is-simulazzjonijiet juru li l-bidliet proposti jirnexxilhom ixejnu l-problemi ta' l-adegwatezza tal-benefiċċju medju tal-pensjoni paragunat mal-paga medja. Madankollu, il-bidliet proposti, ma jġibux il-benefiċċju medju paragunat mal-% tal-paga medja għal-livell li jeżisti llum.

Dan ir-riżultat kien mistenni mill-PWG. L-għan tal-bidliet proposti huwa mmirat biex tiġi stabbilita sistema tal-pensjonijiet b'ħafna pilastri, u f'dan il-kuntest jintroduċi bidliet inkrementali li huma mmirati biex jassiguraw sa fejn huwa possibbli livell deċenti ta' adegwatezza u sostenibbilità b'mod illi jtaffi l-impatt li jirriżulta fuq id-dħul disponibbli tal-persuni u l-ispiża fuq in-negozju, li jistgħu bħala riżultat jaffettwaw negattivament l-ekonomija.

Jistgħu dejjem jiġu applikati bidliet radikali – b'impatt negattiv kemm għas-soċjetà kif ukoll għall-ekonomija in ġenerali. Il-PWG hu konvint li approċċ bħal dan ma jkunx wieħed prudenti. Huwa għal dan il-għan li jirrakkomanda ħafna reviżjoni stutturata tas-sistema tal-pensjonijiet kull ħames snin – biex jippermetti lil Gvern tal-ġurnata jagħmel il-bidliet xierqa għas-sistema tal-pensjonijiet fil-ħin billi jqis iċ-ċirkostanzi kif dawn ikunu f'dak iż-żmien.

Waqt li ċerti elementi kritiċi li huma l-qofol tal-Pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru huma fattwali : primarjament li l-popolazzjoni qed tixjieħ, li l-popolazzjoni qed tonqos, in-nuqqas kontinwu fir-rata ta' fertilità, il-mudell huwa fl-aħħar mill-aħħar bbażat fuq supposizzjonijiet. Supposizzjonijiet illi fl-aħħar mill-aħħar mhumiex ħlief supposizzjonijiet – u allura huma vulnerabbli ħafna meta jiġu proġettati fuq perjodu ta' żmien twil kif huwa l-każ fis-simulazzjonijiet immudellati. Il-PWG jemmen li l-implimentazzjoni ta' miżuri radikali llum fuq il-bażi ta' prestazzjoni makro ekonomika preżunta fuq żmien twil mhijiex ta' min jorbot fuqha.

Dan mhuwiex kontra l-konklużjoni ta' dan ir-Rapport li l-materja ta' sistema ta' pensjonijiet adegwati u sostenibbli hija kwistjoni – u għaldaqshekk hija kwistjoni li għandha tiġi ndirizzata. Iżda l-PWG jemmen li llum hemm grad ta' flessibilità biex ikun hemm approċċ għas-soluzzjoni ta' din il-kwistjoni li hu bbażat fuq fażijiet gradwali u mhux approċċ *big bang* li jfisser bidliet radikali mmedjati. Madankollu din il-konklużjoni tal-PWG hija bbażata fuq żewġ premessi kardinali.

L-ewwel, hu meħtieġ qafas tal-kunċett ta' sistema ta' pensjonijiet li l-aħjar jaqdi l-pajjiż. Il-PWG jipproponi s-sistema ta' pensjonijiet ta' ħafna pilastri bħala l-qafas li għandu jiġi adottat f'dan ir-rigward.

It-tieni, is-sistema tal-pensjonijiet għandha tiġi amministrata strateġikament. Għalhekk, għandha ssir reviżjoni kontinwa u kultant żmien ta' kif taħdem is-sistema tal-pensjonijiet biex isiru reviżjonijiet parametriċi u xierqa biex jiġi żgurat li l-mira li tiġi assigurata sistema ta' pensjonijiet adegwati u sostenibbli tinżamm f'kull żmien.

Bħala konklużjoni l-PWG hu konvint li fl-eventwalità li ma tittieħed l-ebda azzjoni fis-snin immedjati, gvernijiet futuri ma jkollhom l-ebda għażla oħra ħlief li jadottaw u jimplimentaw soluzzjonijiet radikali.

05.3 Astratt tal-Prinċipji Proposti u Rakkomandazzjonijiet tas-Sistema Ġdida tal-Pensjonijiet

01. Il-Gvern għandu jikkonsidra b'mod posittiv li jippubblika r-Rapport tal-Grupp ta' Ħidma dwar il-Pensjonijiet bħala *White Paper* biex jiffaċilita d-diskussjoni nazzjonali u l-proċess ta' konsultazzjoni meħtieġa dwar din il-materja importanti.
02. Waqt li l-proċess tar-riform tal-pensjonijiet għandu jkun ħolistiku fid-disinn u l-formulazzjoni tiegħu, l-implimentazzjoni tal-miżuri li jikkostitwixxu l-qafas ġdid għandha, kemm jista' jkun, tkun fuq tul ta' żmien u f'fażijiet.
03. Għandu jkun hemm garanzija ta' pensjoni minima li taġixxi bħala xibka ta' sigurtà kontra l-esklużjoni soċjali.
04. Għandu jopera mekkaniżmu ġust biex jassigura awtomatikament il-valur tal-garanzija tal-pensjoni minima kontra l-inflazzjoni.
05. Is-sistema ġdida tal-pensjonijiet għandha tkun sostnuta minn reġim b'saħħtu ta' osservanza biex tissalvagwardja persuni onesti u ħabrieka kif ukoll biex ixxejjen l-abbuż, il-frodi u l-użu ħażin.
06. Is-sistema ġdida tal-pensjonijiet għandha tinkludi skema ta' pensjonijiet tat-Tieni Pilastru biex jiżdied id-dħul tal-pensjoni ta' individwu biex jittejjeb il-livell ta' għixien.
07. Is-sistema ġdida tal-pensjonijiet għandha wkoll tipprovdi għal skema ta' pensjonijiet tat-Tielet Pilastru (TPPS) li tkun għażla volontarja mmirata biex tikkomplimenta id-dħul mill-pensjonijiet.
08. Ir-regolamentazzjoni ta' l-SPPS u tat-TPPS għandha tkun fdata lill-MFSA li taġixxi taħt l-Att ta' l-2002 li jirregola Fondi Spejali.
09. L-SPPS għandha tiġi stabbilita skond f'termini ta' bażi ta' skema komuni iżda flessibbli.
10. Impjegat għandu jkollu d-dritt li jagħżel il-provditur ta' l-SPPS.
11. L-SPPS tapplika wkoll għal minn jaħdem għal rasu.
12. Id-dħul fl-għoti ta' l-SPPS minn azjendi ta' assigurazzjoni fis-settur privat għandu jkun suġġett għal kriterji ta' dħul u ta' prestazzjoni li għandhom jiġu osservati l-ħin kollu.
13. Il-kontribuzzjonijiet ta' l-SPPS imħallsa minn min iħaddem għandhom ikunu strettament separati minn dak il-prinċipal; bil-fond tal-pensjoni stabbilit bħala attiv awtonomu *ring fenced.*

14. L-SPPS għandha tiġi amministrata fuq il-prinċipju ta' *prudent person* flimkien ma' (a) l-inklużjoni ta' limitazzjonijiet speċifiċi biex jiġu determinati l-parametri ta' diversifikazzjoni fil-portfoljo ta' l-investiment u (b) restrizzjonijiet li jillimitaw azjendi ta' l-assigurazzjoni tas-settur privat li jamministraw il-portfoljo milli jinvestu fl-attiv jew fis-sussidjarji tagħhom stess.
15. Għandhom jiġu ntrodotti miżuri li jipprovdu għal protezzjoni finanzjarja ta' kontributuri ta' l-SPPS u pensjonanti kontra l-frodi, l-użu ħażin, il-falliment, etċ., u għandhom jiġu mfassla b'mod li jpoġġu l-anqas piż fuq il-persuni interessati.
16. Il-fondi taħt l-SPPS għandhom ikunu trasferibbli u persuna m'għandux ikollha l-għażla li tillikwida l-fond.
17. Il-kontribuzzjonijiet annwali f'SPPS m'għandhomx jiġu ntaxxati fuq bażi annwali. Taxxa massima, stabbilita fuq rata ta' perċentwali ffisata għandha titħallas meta l-iskema timmatura.
18. L-SPPS meta timmatura għandha tippermetti l-għażla li wieħed jikkonverti parti massima stabbilita tal-fond tal-pensjoni ta' l-individwu f'somma sħiħa u bil-parti l-kbira imqiegħdha bħala vitalizzju biex jipprovdi dħul ta' pensjoni annwali stabbli matul il-ħajja tal-pensjonant.
19. L-SPPS għandha tiġi ntrodotta fuq bażi mandatorja.
20. L-MFSA u l-Gvern għandhom jaħdmu ma' azjendi finanzjarji tas-settur privat biex iħajruhom jintroduċu skema li tippermetti d-detenturi ta' poloz ta' assigurazzjoni fuq il-ħajja u poloz relatati ma' profitti jikkonvertu dawk il-poloz f' SPPS.
21. L-SPPS għandha tiġi ntrodotta b'mod transitorju; bl-SPPS tiġi ntrodotta fuq bażi volontarja mill-1 ta' Jannar, 2006.
22. Id-determinazzjoni tal-parametri ta' SPPS mandatorja għandha tittieħed fuq il-bażi ta' studji attwarji intensiv.
23. L-indikazzjonijiet huma li SPPS mandatorja għandha tkun qed topera sa l-2010. Il-Gvern għandu jieħu l-azzjoni kollha meħtieġa biex jistabbilixxi l-mekkaniżmi xierqa biex l-SPPS tiġi ntrodotta sa l-2010. Madankollu, fl-2009 il-Gvern għandu jagħmel valutazzjoni biex jiddetermina jekk il-kondizzjonijiet prevalenti dak iż-żmien huma tali li jeħtieġu l-introduzzjoni mandatorja tat-Tieni Pilastru sa l-2010.
24. Il-kontribuzzjoni annwali għat-TPPS ma għandhiex tkun taxxabbli sa limitu stabbilit. Id-dħul derivat meta timmatura t-TPPS ikun suġġett għat-taxxa fuq id-dħul ibbażat fuq ir-rata tal-PAYE ta' l-individwu.
25. L-Ewwel Pilastru għandu jibqa il-mekkaniżmu prinipali biex jiżgura s-solidarjetà. Il-parteċipazzjoni fl-Ewwel Pilastru għandha tkompli tkun mandatorja.
26. Is-solidarjetà fi ħdan il-ġenerazzjonijiet teħtieġ li d-dħul mill-pensjoni ta' wara l-irtirar ta' l-Ewwel Pilastru jiżdied kull sena għall-pensjonanti kollha fuq bażi uniformi annwali. Il-bażi uniformi annwali li għandha tiġi applikata għandha tkun l-Indiċi tal-Prezzijiet bl-Imnut.
27. Ir-rakkomandazzjoni tal-NCWR sabiex l-età statutorja ta' l-irtirar tiżdied għal 65 sena hija miżura posittiva mmirata biex twessaħ l-bażi kontributorji kif ukoll iżżid l-għadd ta' ħaddiema.
28. L-età statutorja ta' l-irtirar ta' 65 sena tkun għall-irġiel u għan-nisa.
29. Iż-żieda fl-età statutorja ta' l-itirar għal 65 sena kif proposta għandha tkun gradwali bin-nisa jilħqu 61 sena fl-1 ta' Jannar 2007. Sussegwentement l-età statutorja ta' l-irtirar għandha tiżdied fit-Tabella 08. L-individwi għandu jkollhom l-għażla ta' karriera iqsar bejn l-etajiet ta' 61 u 65 sena fuq il-bażi ta' benefiċċji proporzjonali.
30. Persuna tista' tagħżel li tkompli taħdem lil hinn mill-età statutorja ġdida ta' l-irtirar waqt li tgawdi pensjonijiet ta' l-Ewwel u tat-Tieni Pilastri, bl-ebda limitu fuq id-dħul, waqt li tħallas il-kontribuzzjoni ta' l-Ewwel Pilastru.
31. L-iskema preżenti ta' pensjonijiet ta' l-invalidità għandha tiġi riveduta bil-ħsieb li l-kriterji ta' eliġibilità jsiru aktar stretti kif ukoll biex jiġi adottat il-prinċipju ta' 'rijabilitazzjoni jew xogħol alternattiv qabel il-pensjoni'.
32. Il-linja bażi tal-kalkolu tal-kontribuzzjonijiet għall-pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru għandha tinżamm fuq is-salarju bażiku.
33. Il-perjodu ta' kontribuzzjoni għall-pensjoni taż-żewġ terzi ta' l-Ewwel Pilastru għandu jkun skond it-Tabella 09.
34. M'għandu jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni bejn persuni li jaħdmu għal rashom u dawk impjegati dwar il-perjodu bbażat fuq iż-żmien li fuqu hi kkalkolata l-pensjoni ta' l-Ewwel Pilastru u dak il-kalkolu għandu jkun ibbażat fuq il-medja ta' akkumulazzjoni ta' kontribuzzjonijiet għal 40 sena u introdott kif muri fit-Tabella 10.

35. Il-limitu ta' l-MPI ta' l-Ewwel Pilastru għandu jkun l-MPI preżenti aġġustat kull sena biex iqis l-inflazzjoni.
36. Il-linja bażi tad-dħul għad-determinazzjoni ta' l-Ewwel Pilastru għandha tibqa' żewġ terzi tal-paga bażika.
37. M'għandu jkun hemm l-ebda bidla fil-kontribuzzjonijiet tal-Klassi I u tal-Klassi II.
38. Id-dikjarazzjoni fl-Estimi ta' l-2004 illi l-finanzjament għas-saħħa għandu jkun separat mill-finanzjament għas-sigurtà soċjali u jkun *ring fenced*, u li l-kontribuzzjoni tas-sigurtà soċjali tiffinanzja s-servizzi tas-saħħa, għandha tibqa' sseħħ.
39. Għandu jiġi stabbilit kont *ring fenced* għal benefiċċji kontributorji u pensjonijiet, b'regolamentazzjoni trasparenti xierqa.
40. Ir-realtà ta' l-impieg atipiku tan-nisa u l-iżvantaġġi li jirriżultaw għandhom jiġu rikonoxxuti u għandhom jiġu ntrodotti strumenti ta' politika ta' pensjoni li jirriflettu din ir-realtà.
41. Għandu jiġi kkunsidrat b'mod posittiv strument li jqis ir-responsabbilitajiet tal-ġenituri rigward perjodi ta' twelid u trobbija tat-tfal billi jipprovdi għal krediti gradwali fil-kontribuzzjonijiet ta' l-individwu kif ukoll għall-ħlas ta' kontribuzzjonijiet volontarji taħt kondizzjonijiet stabbiliti.
42. Għandha tiġi rafforzata l-introduzzjoni ta' miżuri għall-familja biex jippermettu bilanċ bejn il-ħajja tax-xogħol u dik tal-familja biex b'hekk tiġi żgurata mhux biss il-parteċipazzjoni miżjuda fix-xogħol iżda wkoll li n-nisa jibqgħu jaħdmu.
43. Għandhom jittieħdu miżuri biex ineħħu dawk l-elementi mis-sistema li jinkoraġġixxu perjodi ta' inattività jew attività fl-ekonomija informali u n-nies għandhom jiġu mħajra jipparteċipaw fis-suq tax-xogħol ukoll fuq bażi *part time.*
44. Għandu jiġi konsidrat b'mod posittiv it-tfassil ta' strumenti li jippermettu 'krediti' waqt perjodi ta' ebda dħul minħabba taħriġ, taħriġ mill-ġdid fi snajja' u l-iżvilupp kontinwu.

05.4 Rikonċiljazzjoni tal-Prinċipji Proposti u Rakkomandazzjonijiet tas-sistema ġdida tal-pensjonijiet mar-rakkomandazzjonijiet prinċipali tal-Bank Dinji, rapport ta' Marzu 2004

Kif imfisser fil-Kapitolu 01, il-mudelli ekonometriċi u r-rakkomandazzjonijiet tal-Bank Dinji ta' Marzu 2004 kienu l-bażi primarja li magħha ġiet paragunata s-sistema ġdida waqt li kienet qed tiġi mfassla. It-Tabella 13 turi rikonċiljazzjoni tas-sistema proposta tal-pensjonijiet mar-rakkomandazzjonijiet prinċipali sottomessi mill-Bank Dinji :

Tabella 13: Rikonċiljazzjoni tas-Sistema tal-Pensjonijiet Proposta mar-Rakkomandazzjonijiet tal-Bank Dinji ta' Marzu 2004

Rakkomandazzjonijiet tal-Bank Dinji ta' Marzu 2004	Aċċettata
Applikazzjoni ta' miżuri biex itaffu l-abbuż fil-Pensjoni ta' l-Invalidità	✔
Adozzjoni tal-pagi totali (flus, sahra u ħlasijiet in natura)	
Żieda tal-kontribuzzjoni ta' min jaħdem għal rasu għal 20%, u li 50% ta' dan jitnaqqas mit-taxxa fuq id-dħul	
Tnaqqis tal-kontribuzzjoni minima ta' ħaddiema *part time* biex il-kontribuzzjonijiet u l-benefiċċji jkunu konformi mal-qligħ attwali	✔
Tneħħija ta' diżinċentivi għal ħaddiema biex jaħdmu lil hinn mill-età minima ta' l-irtirar	
L-età ta' l-irtirar tiżdied għal 65 u tapplika għal dawk li għandhom iżjed minn 45 sena	✔
Żieda oħra fl-età ta' l-irtirar lil hinn minn 65 sena skond titjib futur fit-tul tal-ħajja	
Indiċjar għal pensjonijiet ta' wara l-irtirar skond l-inflazzjoni minflok il-kontribuzzjoni ta' 80% marbuta ma' l-inflazzjoni u l-kontribuzzjoni ta' 20% taż-żieda fil-pagi	✔
Il-pensjoni hi bbażata fuq qligħ mill-karriera *full time* kemm għall-akkumulazzjoni kif ukoll għall-kalkolu tal-linja bażi tal-perjodu tal-pensjonijiet. Karriera *full time* stabbilita għal 45 sena.	Parzjalment aċċettata
L-ebda diskriminazzjoni bejn minn jaħdem għal rasu u impjegati fuq il-bażi taż-żmien li fuqha hu kalkolat l-Ewwel Pilastru	✔
Il-pensjoni mmirata għal karriera sħiħa hija żewġ terzi tal-paga netta minflok żewġ terzi tal-paga gross	
Kontribuzzjoni għall-Fond tas-Saħħa mill-PAYG: 1% minn għotja statali; 2% mill-Impjegat	
Ħaddiema li għandhom iktar minn 45 sena meta ssir ir-riforma jżommu l-istruttura qadima ta' benefiċċju minkejja li pensjonanti preżenti jkollhom bidla fis-sistema ta' indiċjar għal waħda li hi relatata ma' l-inflazzjoni minflok ma tkun relatata mal-paga	
Il-limitu fuq il-kontribuzzjonijiet u fuq il-pensjoni massima jibda jogħla mill-ewwel	✔
Ir-rati ta' kontribuzzjoni ta' l-Ewwel Pilastru ma jinbidlux	✔
It-Tieni Pilastru	✔
Il-kontribuzzjonijiet tat-Tieni Pilastru jammontaw għal 2% kull wieħed minn min iħaddem u mill-imjegati, u 3% minn min jaħdem għal rasu fl-2005, biex jitilgħu gradatament għal 5% kull wieħed minn min iħaddem u mill-impjegati, u 7.5% minn min jaħdem għal rasu fl-2020	

Miċħuda	Ġdida
X	
X	
	Persuni jkollhom id-dritt jaħdmu wara l-età ta' l-irtirar b'ebda limitu fuq id-dħul waqt li jgawdu l-pensjonijiet ta' l-Ewwel u tat-Tieni Pilastru. Madankollu jiġu mitluba jħallsu il-kontribuzzjoni fuq id-dħul
	L-età ta' l-irtirar ta' 65 sena tintlaħaq b'mod inkrementali għaż-żewġ sessi L-età ta' l-irtirar statutorja għandha tiżdied għal 65 sena u għandha tiġi ntrodotta b'mod gradwali Introduzzjoni tal-possibbiltà gradwali li wieħed jitlaq mill-post tax-xogħol bejn 61 u 65 sena b'mod diżinċentivat
X	
	Karriera *full time* definita għal 40 sena. Introdotta b'mod gradwali.
X	
Taħt konsiderazzjoni	Teħtieġ diskussjoni mal-Ministeru tas-Saħħa u Servizzi fil-Komunità biex tiżgura li r-rakkomandazzjonijiet huma konsistenti
X	Pensjonanti preżenti ma jkunux affettwati bil-bidliet proposti. Proposta ta' proċess ta' implimentazzjoni gradwali
	Il-limitu fuq l-MPI jogħla ma' l-inflazzjoni. Il-kontribuzzjonijiet imħallsa jiżdiedu skond hekk
	Proposta ta' mekkaniżmu istituzzjonali differenti. Ikun hemm proċess transitorju li fih jiġi introdott it-Tieni Pilastru fuq bażi volontarja
Taħt Konsiderazzjoni	Għandu jsir studju attwarju mill-Gvern permezz ta' l-MFSA biex jiġu determinati l-parametri tat-Tieni Pilastru.
	Garanzija tal-Pensjoni Minima indijata ma' mekkaniżmu ġust biex jagħmel tajjeb kontra l-inflazzjoni
	Għarfien tan-natura atipika ta' l-impieg tan-nisa u strumenti ta' politika li għandhom jiġu mfassla f'dan ir-rigward
	Ħtieġa li tiġi mfassla politika ta' pensjoni li ma tiddiskriminax bejn is-sessi biex tqis ir-responsabbilitajiet tal-ġenituri rigward t-twelid u t-trobbija tat-tfal
	Ħtieġa li titfassal politika ta' pensjonijiet ta' tagħlim matul il-ħajja biex issostni l-isforzi ta' Malta biex tkun ekonomija bbażata fuq l-għarfien
	Twaqqif ta' Kont tal-Pensjonijiet